

Trump reaktivigas doktrinon Monroe

Image not found or type unknown

En la lastaj tagoj altnivelaj renkontiĝoj inter gvidantoj de evolulandoj en Moskvo kaj Pekino faris fraptitolojn tra la mondo. En Moskvo, la komuna ĉeesto de Putin, Xi Jinping, kaj Lula ĉe la parado memore al la 80-a datreveno de la sovetia venko super la nazioj estis tre simbola.

Rememorante la Trimondan solidarecon de la "Spirito de Bandung", okazis ankaŭ en la rusa ĉefurbo renkontiĝoj, kiel tiu inter Nicolás Maduro — kiu gvidas la venezuelan rezistadon kontraŭ la kontraŭleĝaj sankcioj truditaj de Usono — kaj Ibrahim Traoré, la surpriza juna figuro el Burkino, kiu heredis la revolucion spiriton de Thomas Sankara.

Fine, el Pekino, Lula kaj Xi Jinping reasertis sian sindevontigon al plurflanka kaj internacia kunlaboro, (kontraste al la unuflankeco adoptita de la Trump-administracio), dum la 4-a CELAC-ĉina Forumo konfirmis atendojn pri nova epoko de vigleco por la suda-suda kunlaboraj rilatoj.

Ĉio ĉi okazas en la momento, kiam Usono, timante eblan recesion, komencas montri signojn de retiro en sia provo intensigi siajn agresemajn tarifojn kontraŭ Ĉinio. Kiel rezulto, estas kreskanta percepto inter politikaj gvidantoj, analizistoj kaj observantoj, ke nova multpolusa ordo konstante progresas. La ekonomia, politika kaj loĝantara pezo de evolulandoj estas neinvertigebla realaĵo, kiu havos sekvojn por internaciaj rilatoj.

Tamen, kiam oni taksas la kazon de Latin-Ameriko kaj Karibio, oni devas konsideri nuancojn por eviti konkludi, ke la usona imperiismo perdis sian viglecon aŭ ke ni ĉeestas la finon de la revigliĝo de la Doktrino Monroe. La strategio de la Trump-administrado por Latin-Ameriko estas malproksime de modereco, kaj la regiono ne okupas sekundaran rolon en usona ekstera politiko. Ne hazarde la unua oficiala vojaĝo de la ŝtatsekretario Marco Rubio estis turneo tra centramerikaj kaj karibaj landoj.

Ekde la komenco de la mandato, la ŝefa celo de Usono estis malstabiligi la kunlaborajn ligojn inter landoj de la regiono kaj Ĉinio. Du ĉefaj metodoj estas: (1) premo kaj ĉantaĝo al lokaj registaroj; kaj (2) subteno por ekstremdekstraj politikaj fortoj por ĉesigi progresemajn registarojn.

Deklaroj estis faritaj kontraŭ la rilatoj de Ĉinio kun Latin-Ameriko. En Mezameriko kaj Karibio, estas provo anŝanĝi politikajn kaj ekonomiajn ligojn. Panamo reprenis sian subtenon por la Zono kaj Vojo-Iniciato, kaj Kostariko estis laŭdita por sia paraleligo kun Usono. Krome, Gvatemalo konservis sian diplomatian rekonon de Tajvano.

Usono klopodis bridi sian aliancanon Nayib Bukele de Salvadoro, kiu serĉas proksimiĝon kun Ĉinio. Artikolo de Wall Street Journal kritikis usonan indiferentecon pri ĉi tiu ligo. Krome, Usono pliiĝis siajn malleĝajn sankciojn kontraŭ Kubo, Nikaragvo kaj Venezuelo.

Streĥitecoj ankaŭ sentiĝis en Brazilo, kie Usono esprimis malkontenton pri la potencialo de la lando aliĝi al la Iniciato Zono kaj Vojo. Kvankam Brazilo ne partoprenis oficiale, ĉi parolis pri kunlaboro kun la iniciato, elstarigante infrastrukturajn projektojn kun ĉinaj kompanioj.

La diplomatia krizo inter Usono kaj Kolombio eksplodis en januaro pro malkonsentoj en iliaj rilatoj, precipe koncerne Ĉinion. Kolombio, sub Gustavo Petro, malproksimiĝas de Usono kaj pli proksimiĝas al Ĉinio, establane Strategian Partnerecon. Krome, Trump favoris la ekstreman dekstrulojn en Latin-Ameriko, kiel oni vidas kun Javier Milei en Argentino, kiu damaĝis rilatojn kun Ĉinio.

Du aliaj Trump-aliancanoj en la regiono, la registaroj de Daniel Noboa en Ekvadoro kaj Nayib Bukele en Salvadoro, estas malpli kongruaj kun kontraŭ-ĉinaj klopodoj pro streĥitoj inter latin-amerikaj elitoj kaj la usona dekstro. Kvankam ili dividas la batalon kontraŭ progresemaj fortoj, tiuj gvidantoj ankaŭ dependas de rilatoj kun Ĉinio. Usono havas pli da kontrolo super Noboa kaj Bukele ol super iliaj rektaj kontraŭuloj.

La rezultoj de la ĉi-jaraj kaj venontjaraj elektoj estas decidaj por la politika pejzaĝo en landoj kiel Bolivio, Ĉilio, Honduro, Kolombio kaj Brazilo. Bolivio suferis pro usonaj intervenoj, kaj la registaro de Luis Arce alfrontas internajn dividojn. La dekstro celas reveni al la povo balote, kun la subteno de la strategiaj interesoj de Vaŝingtono.

En la lastaj jaroj, Honduro establis rilatojn kun Ĉinio en 2023, sed kandidato Salvador Nasralla opozicias al liberkomerca interkonsento. En Ĉilio, la dekstro uzas ekstremisman retorikon. Usono serĉas vicigi Kolombion kaj pliiĝas malleĝajn sankciojn kontraŭ Kubo, Nikaragvo kaj Venezuelo. Brazilo prepariĝas por elektoj kun Lula serĉanta reelekton.

Estas nekontesteble, ke kreskanta diplomatia premo al latin-amerikaj registaroj kaj subtenado de reakciaj elementoj estas ĉefaj por la strategio de la Trump-administracio. La celoj estas malfortigi ligojn kun Ĉinio kaj bremsi progresemajn registarojn.

Tamen, la strategio montras malfortojn. La unuflanka politiko de Usono generis malfidon inter iuj aliancanoj. Registaroj kiel tiuj de Noboa kaj Bukele estas malvolontaj subteni la kontraŭ-inan ofensivon. Ĉi tio igis iujn progresemajn registarojn plifortigi sian sintenon kontraŭ Usono.

Malgraŭ tiuj streĉitecoj, Usono atingis favorajn rezultojn, kiel kun Panamo. Usona premo malhelpis Brazilon formale aliĝi al la Iniciato Zono kaj Vojo. La agresema sinteno de Usono celas malstabiligi progresemajn registarojn, kiel pruvas fraĝoj kiel tiuj en Ekvadoro, kiuj indikas kreskantajn malfacilaĵojn por ili en la regiono.

La mondo rapide ŝanĝiĝas, donante al evolulandoj pli da ŝancoj. La rilato inter Latin-Ameriko kaj Ĉinio estas ĉiam pli necesa, kiel emfazis la 4-a Forumo Ĉina-CELAC. Ĉi tio estas decida por la aŭtonomio de la regiono.

Tamen, la fino de imperiismo en Latin-Ameriko dependos ne nur de la agoj de registaroj, sed ankaŭ de la kapablo de progresemaj fortoj rezisti la elitojn kaj Vaŝingtonon, kiuj provas konservi la Monroe-Doktrinon.

Fonto: Rebelión

<https://www.radiohc.cu/index.php/eo/especiales/exclusivas/383426-trump-reaktivigas-doktrinon-monroe>

Radio Habana Cuba